

הנדון: דוח ביקורת בנושא המועצה הדתית

כללי

1. הביקורת בנושא התקיימה לסירוגין בחודשים נוב' ודצמ' 2010. יצויין כבר בפתיח, כי תיערך ביקורת מעקב, לבדיקת יישום ההמלצות מדוח זה, תוך כשנה מיום פירסומו של הדוח.
2. מטרת הביקורת לבדוק תפקוד המועצה וניהולה.
3. לביצוע הביקורת, קוימו פגישות עם יו"ר הוועדה הממונה, רבנים במועצה הדתית, מזכיר המועצה, אחראים על מחלקות ותחומי אחריות ועובדים לפי הצורך.
כן ביקרה הביקורת בעסקים ברשות, המקבלים את שירותי המועצה בתחום הכשרות, ועמדה מקרוב על עבודת משגיחי הכשרות, מפקח הכשרות ומנהל המחלקה, ראתה את העבודה במקוואות וסיירה בבתי עלמין שבעיר.
4. הביקורת קיבלה נתונים ומסמכים שנדרשו לצורכי הביקורת וזכתה לשיתוף פעולה מצד המבוקרים. במיוחד יש לציין את העזרה ושיתוף הפעולה מצד מזכיר המועצה.
5. טיוטת הביקורת הועברה ליו"ר הוועדה הממונה של המועצה הדתית לקבלת הערותיו / הארותיו. תגובותיו קיבלו ביטוי בגוף הדוח.

רקע

6. בתאריך 24 ספט' 2003 פוזרה המועצה הדתית הנבחרת, בצו שפורסם מטעם ראש הממשלה והשר לענייני דתות דאז ובמקומה מונתה על ידו וועדה ממונה כלהלן:

- א. מר אבי בלושטיין - יו"ר.
- ב. מר שלמה בלינצר - חבר.
- ג. מר עופר אברהם - חבר.

המינוי נכנס לתוקף עם פירסומו ברשומות החל ב- 8 אוק' 2003. היו"ר מועסק בחצי משרה, החברים הנותרים פועלים ללא קבלת שכר, למעט חבר וועדה (הגיזבר), שמקבל הוצאות טלפון 250 ₪ בחודש + מע"מ.

7. הוועדה הממונה (להלן המועצה) פועלת בתוקף "חוק שירותי הדת היהודיים" (נוסח משולב) תשל"א 1971 והתקנות הנובעות ממנו. כן מחייבים את המועצה חוזרי המנהל הכללי והוראות אחרות של המשרד לשירותי דת, בהם בין היתר, הנחיות ונהלים לתפעול המועצה הדתית. המועצה אמורה להיות ממומנת החל ב- 2010, ב- 75 אחוז מתקציבה ע"י העירייה וב- 25 אחוז ע"י המשרד לשירותי דת.
- במסגרת הביקורת הובהר שהמשרד לשירותי דת, מימן את חלקו ואף הוסיף תקציבים למשימות מיוחדות.
- לעומת זאת, העירייה עמדה במלוא הסכום שנקבע לה לשנים 2008 ו- 2009, אך בשנים שקדמו ל- 2008 ובשנת 2010, העירייה טרם העבירה מימון במלוא ההיקף ונותר חוב מצטבר עד סוף 2009, המסתכם נומינלית בכ- 3 מיליון ₪. סכום דומה שאותו חייבת המועצה הדתית לחברה קדישא, נלקח מיתרות כספים של חברה קדישא, בין היתר מכספי אזרחים שהשקיעו ברכישת חלקות קבר.
- למרות שהעירייה צריכה לממן החל משנת 2010 כאמור, 75% מתקציב המועצה הדתית, אין לה כל חלק ואחריות בניהול המועצה, והמועצה כפופה באופן מלא למשרד לשירותי דת.
8. המועצה הדתית מורכבת משני גופים, הרבנות והמועצה הדתית, הפועלים מכוח תקנות, המגדירות את תחומי הפעולה המיוחדים, את הסמכויות של שני הגופים וכן את הפעולות שעליהם לבצע במשותף, כדי להבטיח את השגת המטרה למתן שירותי דת לכל אוכלוסיית היהודים בעיר.
- להלן חלוקת התפקידים בין שני הגופים:
- א. הרבנות בראשה רב העיר, המנהיג הרוחני והפוסק בכל ענייני הדת וההלכה, תפקיד שאינו מאויש מזה 5 שנים מאז פטירתו של הרב הראשי של העיר ז"ל ולא מונה ממלא מקום או אחראי לכל תחומי הרבנות במועצה.
- ב. המועצה בראשות היו"ר, אחראית לניהול ענייני המועצה מבחינת תכנון, תיקצוב, מינהל וייצוג. ממונה על ביצוע השירותים ועל כח האדם, במגמה ליזום ולקדם את ענייני הדת בעיר. בפועל, פועלת וועדה ממונה בראשה עומדים יו"ר ועוד 2 חברים האחראים לאמור.
- הוועדה הממונה פועלת כאמור מ- 8 אוקטובר 2003, כאשר הבחירות לרשות המקומית נערכו ב- 8 נוב' 08. מאז לא נבחרה מועצה דתית לעיר ובראשה ממשיכה לעמוד הוועדה הממונה.
- ג. כאן המקום לציין, כי מאז פועלת הוועדה הממונה בראשותו של מר אבי בלושטיין, חל שיפור ניכר בתיפקוד המועצה הדתית וישנה שביעות רצון מרובה, בקרב תושבי העיר.
9. תרשים מבנה אירגוני - לא מעודכן כפי שנמסר ע"י מזכיר המועצה, מצ"ב בנספח א'.
10. הרבנות פועלת בהיעדר רב ראשי והיא כוללת שני רבנים, האחד משובץ כרב שכונה וכרב פוסק בענייני נישואין ומקוואות.
- הרב השני לא משובץ בתקן רשמית, התקבל במרס 2006, תחילה לתקופה זמנית לחצי שנה, אך המשיך בעבודה באישור המשרד לשירותי דת, אם כי לא שובץ עד כה רשמית. הרב מונה לעסוק בכשרות ובנישואין, אך בפועל משמש כרב קהילה בנווה נאמן, אחראי לנושא עירובין, שירותי קבורה וגם רושם נישואין, אך טרם פועל באופן מלא בתחום הנישואין, למרות שקיים מסמך של רב העיר האחרון שנפטר, המסמיך אותו לעשות כן.

לדברי יו"ר הוועדה הממונה, הסיבה שהרב לא עוסק באופן מלא בתחום הנישואין היא, שהגוף הרישמי המסמיך לעניין זה, הינה הרבנות הראשית, שלא הסמיכה את הרב בשלב זה, לעסוק בתחום הנישואין. בנושא כשרות טרם אפשרו לו לפעול, והכשרות פועלת ללא אחריות הלכתית של רב מוסמך **(לטענת מנהל מח' כשרות הוא נשען במקרה הצורך על הרבנות הראשית בירושלים)** - בפועל למעט מחלקת כשרות, פועלות יתר המחלקות תחת סמכות הלכתית.

11. חברה קדישא עם אחראי ועוד 2 עובדים פועלת תחת הוועדה הממונה כגוף כספי, הן בתחום שירותי קבורה והן בתחום רכישת אחוזות קבר, שהכנסותיו והוצאותיו מדווחות בנפרד ובמאזנים נפרדים **(ללא תקציב מאושר וכגוף עצמאי)**. **יו"ר הוועדה הממונה הודיע שיוכן תקציב**
12. מאז פועלת הוועדה הממונה, אין חריגות בתקציב, לעיתים נוצר גם עודף, כאשר בטרם מונתה הוועדה, המצב הכספי של המועצה היה בגירעון והוצאותיה עלו על הכנסותיה (למעט נושא חוב הרשות המקומית שמפורט בסעיף 7 ובסעיף 15 ז' 3 להלן בממצאים).

13. מן הראוי להדגיש שכל העובדים הבכירים במועצה הדתית, למעט רב שכונה אחד, מתגוררים מחוץ להוד-השרון. אומנם, אין כל חובה חוקית שהעובדים יתגוררו בעיר, למעט הרב הראשי, רבני השכונות והיו"ר, אילו היה נבחר (ולא מתמנה כוועדה ממונה), אך אף על פי כן הביקורת סבורה שקיים יתרון בתיפקוד המועצה, אילו לפחות חלק מהבכירים, היו מתגוררים בעיר. **יו"ר המועצה הגיב, כי תיפקודם של העובדים אינו מושפע לרעה מאי מגוריהם בעיר.**

ממצאים

14. הוועדה הממונה

- א. הוועדה הממונה מונתה כאמור ע"י ראש הממשלה והשר לענייני דתות דאז, מתאריך 8 אוק' 03, כאשר היו"ר מועסק בחצי משרה ו- 2 החברים ללא שכר (למעט הגיזבר שמקבל כאמור הוצאות טלפון בסך 250 ₪ לחודש + מע"מ).
- ב. ליו"ר אישור לעבודה מחוץ למועצה, בתוקף עד 31 דצמ' 10 וממידע שהגיע לביקורת, הוא מונה כמורשה חתימה שני לצורכי תשלום שכר במועצה המקומית צור - יגאל - כוכב יאיר וכן הוא שותף בעסק פרטי של המשפחה. הביקורת בדקה ומצאה שאין לכאורה ניגוד עניינים בעבודה הנוספת עם העבודה כיו"ר הוועדה הממונה.
- ג. כאמור היו"ר מעורה בנעשה במועצה, מטפל אישית בבעיות והגיע להישגים בשינוי פני המועצה.
- עם זאת, ישנן תלונות רבות של עובדים על כי מזכיר המועצה פועל בכל ענייני המועצה, עפ"י שיקול דעתו, בעיקר בכל הקשור לטיפול בכ"א, כמפורט בממצאים. בנסיבות אלה, אין לעובדים גורם שאליו יכולים להפנות את טענותיהם, משום שהמזכיר מתואם עם היו"ר.

לדעת הביקורת, ראוי לקיים יום ראיונות אחד קבוע מידי שבוע, ע"מ לאפשר לעובדים לשטוח את טענותיהם בפני היו"ר, בעיקר בענייני שכר וכ"א.
יו"ר הוועדה הגיב, כי יו"ר הוועדה הממונה, דלתו פתוחה בפני כל העובדים ולא נמנע מאף עובד לפנות ליו"ר ולשטוח את טענותיו.

15. תקציב המועצה וביצועו

- א. המשרד לשירותי דת מאשר את מסגרת התקציב ללא הכנסות משירותים. קובע את השיעור שימומן על ידו ואת התקציב שימומן ע"י הרשות המקומית. הרשות המקומית נדרשת לאשר את התקציב, אך למעשה אין לה סיכוי לשנותו.
עד לשנת 2009 (כולל), היה נתח ההשתתפות קבוע, 60 אחוז הרשות המקומית ו- 40 אחוז המשרד לשירותי דת, לא כולל הכנסות משירותים. בשנת 2010 שונה כאמור נתח ההשתתפות של העירייה ל- 75% ו- 25% המשרד לשירותי דת.
העירייה מהיעדר מקורות, לא תיקצבה את התוספת, עירערה על ההחלטה והעירעור נדחה ע"י המשרד לשירותי דת. אולם אף על פי כן עד כה לא חל שינוי, וחלקה של העירייה במימון המועצה לשנת 2010, לא הוגדל.
- ב. לאחר אישור התקציב ע"י המשרד לשירותי דת, אמורה הוועדה הממונה לאשר אותו. הוועדה הממונה אישרה אותו לשנת 2010 בפרוטוקול מיום 14 פבר' 10 סעיף 1, ללא פירוט הסעיפים וללא הכללת ההכנסות שהיו מקור להוצאות.
לדעת הביקורת, הוועדה הממונה נדרשת לפרט את התקציב המאושר לפרטיו, כולל סעיפי הכנסות והוצאות.
תגובת היו"ר - הוועדה דנה בכל הסעיפים ואישרה אותם.
הביקורת סבורה שהפירוט של התקציב כמסגרת, צריך להיכלל בהחלטה, כאשר הפירוט יכול להיות כנספח.
הביקורת לא מצאה את התקציב כנספח וגם משרד הנהלת החשבונות, הפועל מטעם המועצה, לא ידע עליו.
- ג. המשרד שמנהל את חשבונות המועצה, הבהיר לביקורת את חובתו הוא, להציג את התקציב כפי שהמועצה אישרה אותו, כך שהוא מוצג פורמלית, כפי שאושר ע"י הוועדה הממונה ולא תמיד במדויק.
לדעת הביקורת, הכרחי להציג את התקציב לפרטיו, לכנס את המועצה כל אימת שיש שינוי בתקציב, כך שיהיה עדכני בכל עת.
- ד. הביקורת קיבלה נתוני ביצוע עדכניים לשנת 2010, לסוף הרבעון השלישי, דהיינו לתאריך 30 ספט' 10. מאחר והנתונים אינם מייצגים שנה, העדיפה הביקורת להציג את נתוני התקציב בהשוואה לביצוע בשנים 2008 ו- 2009, תוך שימת דגש ל- 2009. ריכוז התקציב לעומת הביצוע בשנים 2008 ו- 2009 ניתן (בנספח ב').
מהנתונים שבנספח ב' עולה:
1) בסה"כ נוצר עודף תקציבי בשנת 2009, בסכום של 49.1 אלפי ₪, כאשר עיקר העודף בסעיף פנסיונרים בסך 201 אלף ₪.

(2) קיים גרעון ב- 4 סעיפים ראשיים עירובין, פעולות תרבות, עובדים אחרים והוצאות כלליות. הגרעון הגדול הינו בסעיף עירובין בהיקף של 24.2 אחוזים מהתקציב. יתר הגירעונות בשיעורים נמוכים יותר.

(3) בהנחיות מנכ"ל המשרד לשירותי דת (מכתב מנכ"ל המשרד לשירותי דת מ- 8 נוב' 09 סעיף 8, נקבע: "חל איסור להוצאה כלשהי, אלא אם נכללה בתקציב שאושר. סטייה מהוצאה זו, תוביל להטלת חיוב אישי על מי שאחראי להוצאה זו".

מאחר ולא הייתה חריגה בתקציב בכלל, ההיפך, נותר עודף, ניתן היה לבצע העברה מסעיף לסעיף, לפני סיום השנה התקציבית ולא להביא לחריגה תקציבית, על כל משמעויותיה.

תגובת היו"ר - הוועדה מקבלת את הערת הביקורת ותבצע עידכון התקציב, לפני סיום השנה התקציבית.

(4) בפירוט ביצוע התקציב, קיימים סעיפים שיש בהם ביצוע מידי שנה ואין לגביהם תכנון להוצאה, לדוגמא ב- 2009:
מענק חד פעמי.
נסיעות ואש"ל.
השתלמויות ויום עיון.
פחת.
קצובת נסיעה.
העמותה לקידום מקצועי ועוד.
אם לא ניתן לתכנן את ההוצאה, די לבצע העברה תקציבית מסעיפים שיש בהם יתרה תקציבית כדי לממן את ההוצאה הבלתי מתוכננת.
הוצאה ללא תקציב, כאמור לעיל אסורה (מרבית ההוצאות חוזרות מידי שנה).

ה. בספרי הנה"ח של המועצה לשנת 2009 (כנ"ל בשנים קודמות), קיימים כרטיסי חו"ז פתוחים מאז שנת 2000 (למעלה מ- 10 שנים).
לדעת הביקורת, אין זה נכון להשאיר נושאים לא סגורים תקופה כה ארוכה ומכאן הצורך בניקוי מרבית הכרטיסים, תוך השארת נושאים שהם בגדר חיוני, כמו נושאים הנמצאים בדיון משפטי. רישום בסעיפי חו"ז, כמוהו כביצוע הוצאה ללא תקציב וללא אישור.
תגובת היו"ר - הוועדה מקבלת את ההערה ותפעל לישומה.

ו. תקציבי פיתוח - תקציב הפיתוח המאושר ע"י המשרד לשירותי דת (לנושאי מקוואות ועירובין), מנוהל באמצעות כרטיסי חו"ז, על בסיס רב שנתי. לכאורה אפילו אם נותר עודף בתקציב, אין שום אפשרות עפ"י חוקי התקציב לנצלו, אלא אם כן אושר העודף לניצול באותה שנה. תמונת מצב שהועברה לביקורת לסוף שנת 2009 מראה על היקף תקבולים מצטבר בסך 595 אש"ח לעומת הוצאה מצטברת של 714 אש"ח, מזה ביצוע בשנת 2009 תקבולים 37 אש"ח לעומת תשלומים בסך 66 אש"ח. על המועצה לפרט סכומים מצטברים אלו ובמיוחד את הגירעון בסך כ- 120 אש"ח, בין התקציב הרב שנתי לביצוע.
הביקורת בדעה, כי לא ניתן להשתמש בעודפי תקציב, ללא אישור מראש, ולא היה מקום לחרוג בסך 119 אלף ₪, בתקציב המצטבר לפיתוח.

2. הוצאות חברה קדישא -

(1) אחראי בית עלמין ו- 2 עובדי שירותי קבורה, כפופים למועצה, אך שכרם וכל ההוצאות השוטפות הקשורות לקבורה, מנוהלות כקופה נפרדת תחת הכותרת "חברה קדישא". להוצאות אלו **לא** מוגדר תקציב אע"פ שההכנסות וההוצאות הן שוטפות, כמו יתר פעולות המועצה (הכנסות מביטוח לאומי ומשירותים של המועצה ובצד הוצאות שכר ואחרים). עפ"י מאזן "חברה קדישא" לשנת 2009 מגיע היקף ההוצאות השוטפות לכ- 861 אלף ₪ מהם 56.8 אחוז לתשלום שכר ונלוות. לדעת הביקורת חיוני לתקצב את ההכנסות וההוצאות, כדי להבטיח בקרה נאותה עליהם.

תגובת היו"ר - יוכן תקציב לפעילות ח"ק.

(2) דבר נוסף בהקשר זה שהביא את הביקורת לתמיהה, אם כי מדובר בסכומים קטנים - תרומות מהתושבים לצדקה (ב- 2009 כ- 4,300 ₪) נכללים כמקור להוצאות דבר שנראה לביקורת **פסול מעיקרו**, כסף זה (תרומות של הקהל לקופות הצדקה של בתי העלמין) צריך להיות מוקדש לדעת הביקורת לנזקקים, עפ"י החלטת ועדה ציבורית מיוחדת, ולא כמקור להוצאות שוטפות.

תגובת היו"ר - המועצה מאמצת את הערת הביקורת, למרות שהיא סבורה אחרת.

(3) כספי רכישת חלקות קבר

(א) כספי רכישת חלקות קבר ויתרות שוטפות, מיועדים לפיתוח בתי עלמין. בפועל, נטלה המועצה בהדרגה ולאורך שנים, כ- 3 מיליון ₪ לפירעון חוב העירייה למועצה. כסף זה היה צריך להיות מושקע בהשקעות בטוחות, בפועל הושאל לפירעון חוב הרשות המקומית למועצה הדתית, ללא החזר אפילו של ההצמדה. אמנם "ההשאלה" נמשכת לאורך שנים, לפני כינון הוועדה הממונה (כ- 86 אחוז נמשכו לפני מינוי הוועדה הממונה), **אך הוועדה הממונה המשיכה ולא עשתה כל מאמץ לסתום פירצה זו ורק הגדילה אותה.** חוב הרשות למועצה הפך לחוב המועצה לחברה קדישא, ללא כל בסיס אמיתי.

(ב) נוסף לכך, קיימת אי בהירות לביקורת, לגבי ההשקעות בכספים אלו, דבר המחייב מסירת הכספים למומחים בתחום זה, כאשר הדגש הוא להשקיע רק בתחום המותר. הביקורת ביקשה הסבר במסמכים לטיפול בהשקעה זו לפי שנים, **וטרם קיבלה, סכום הכסף שהושקע מידי שנה, מקום השקעה והרווחים.** הוועדה הממונה נדרשת לפעול בהקדם להחזר המשיכות לכיסוי חוב העירייה ולתת פירוט לביקורת לפי שנים, על השקעות והתשואה מהן. (סכומים שהיה צורך להשקיע מידי שנה, כמה הושקע בפועל והתשואה עליהן), לפחות מהתאריך שבו הוועדה הממונה מונתה. הצורך להבהיר ולספק נתונים לפי שנים על ההשקעות, נובע מהחשש "לנזילות כספים" למטרות אחרות או השקעות גרועות.

ג) לביקורת חשוב להדגיש שלא הייתה כל סיבה או הצדקה לשימוש בכספי ציבור להשאל כספים. מה עוד שסכום החוב נשאר נומינלי בחלקו, עוד הרבה לפני שנת 2004. (לביקורת לא ידוע מתי החל התהליך בדיוק), מה שידוע ממכתב המועצה לעירייה מ- 7 אוק' 10 (נספח ג'). יותר פרטים הביקורת לא הצליחה לקבל.

ד) לדעת הביקורת עדיף היה להציג את האמת, שהגירעון נובע מחוב הרשות המקומית ולא להסוות גירעון זה בכלים לא נכונים. הוועדה פנתה אומנם לרשות המקומית להחזר החוב, אך לדעת הביקורת היה על הוועדה לפעול לגביית החוב עם מינויה ובהיעדר תגובה, לתבוע החזרת החוב המתמשך מזה שנים ולהביא להחזרת כספי הציבור לייעודם. (בכל מקרה, לדעת הביקורת אין הוועדה הממונה רשאית לחזור על אותו תהליך ב-2010 או בעתיד).

ה) לאחרונה, בעיקבות הקראת הדוח בפני יו"ר הוועדה הממונה, הועברו לביקורת מסמכים שאמורים לתת מענה לשאלות הביקורת דלעיל, אך לצערינו אין במסמכים שהועברו, כדי לשנות את הממצאים מהסיבות הבאות:

1) המסמכים מבנק מזרחי טפחות ומבנק הפועלים, אינם מעידים על סכום הכסף שהושקע מידי שנה ועל "הרווח" מהשקעה זו.
2) באשר להערה לגבי הצגת נתוני אמת במאזן המועצה, הרי שהמסמך של הרו"ח מעיד על כך שההתחייבות בסך 2,897,303 ₪ מופיעה במאזן של חב' קדישא, אך אין הוא מעיד שהתחייבות זו מופיעה גם במאזן של המועצה הדתית, וזו בעצם הערת הביקורת, שבמאזן של המועצה הדתית, אין זכר לעובדה שקיים חוב של העירייה למועצה הדתית. (הכותרת שמופיעה במאזן היא, "הכנסות לקבלי").

3) חשוב לציין שהערת הביקורת העיקרית, מתמקדת בכך שהמועצה הדתית לקחה כ- 3 מיליון ₪ בין היתר מאזרחים שהשקיעו ברכישת קברים, כשהשימוש היה צריך להיות מיועד להשקעה בבתי עלמין ולקבלת רווחים מהשקעה זו. במקום זאת, המועצה כיסתה בסכום זה את חובה של העירייה, כלפי המועצה הדתית. אילו סכום זה היה מושקע כנדרש, הרי שהרווחים לזכות חברה קדישא היו בסכום הרבה יותר גדול, משום שהחוב הוא מלפני שנים רבות.

תגובת היו"ר - הוועדה אינה אחראית על פעולות העבר ותוצאותיהן.

השימוש בכסף היה הכרחי, בהיעדר קבלת כספים מהעירייה. הוועדה תידרוש את הכספים המגיעים לה בתוספת ריבית והצמדה.

הערת הביקורת - לא היה כל הכרח לעבור על חוק התקציב ולכסות הוצאות שלא תוקצבו. חו"ד רואה החשבון, אינה פותרת את הבעיה ויש לפעול להחזרת החוב.

ח. סיכום הנתונים לשנת 2009, מראה (ראה נספח ב'), שהיקף פעילות המועצה הסתכם ב- 3.8 מיליון ₪, מזה הוצאות לשכר ונלוות 3.1 מיליון ₪, כולל פנסיה, שהם 79.5 אחוז מההוצאה.

ט. הצעת תקציב 2011

- 1) הביקורת קיבלה העתק מהצעת התקציב ל- 2011, עליה חתם גיזבר הוועדה הממונה, הצעה הגדולה ב- 3.2 אחוז מהתקציב המאושר לשנת 2010.
 - 2) הצעת התקציב כוללת בעיקר גידול בשכר לרבנים. הביקורת מבקשת לקבל הבהרות לגבי הצעת התקציב ומטרתה. מודגש ע"י הביקורת שההצעה מניחה גירעון מראש, בסעיפי פעולות חשובים, בפעילות המועצה.
 - 3) בינתיים הובא לידיעת הביקורת, שהתקציב לשנת 2011 אושר ע"י המשרד לשירותי דת, אף על פי שניתנה הערכה על התקציב, תוך הדגשה שהוא נתון עדיין לשינויים (מכתב מנכ"ל המשרד לשירותי דת מיום 7 דצמ' 10). סכום ההערכה מסתכם ב- 3,189,053 ₪, מזה נתח העירייה 75% ונתח שירותי המשרד לשירותי דת 25%, בתקציב זה לא נכללו עדיין הכנסות עצמיות של המועצה. ב- 29 דצמ' 2010 אושר תקציב זה, גם ע"י מועצת העיר.
- תגובת היו"ר - שהתקציב לשנת 2011 הוא מאוזן ובמידת הצורך יבוצעו בו שינויים, בהתאם לצורך.**

16. תקן ומצבת כ"א

א. רשומים בתקן 23 משרות כלהלן:

- 11 - 100% משרה.
- 3 - 50% משרה.
- 2 - 30% משרה.
- 1 - 10% משרה.
- 1 - 0.35% משרה.
- 2 - 0.45% משרה.
- 1 - 0.25% משרה.
- 1 - 0.20% משרה.
- 1 - 0% משרה.

23 סה"כ - שהם 14.9 משרות.

במשרה 0% מועסקת בלנית, לפי דיווח שעות בימי שישי ובמוצ"ש.

ב. לא מאויישים

רב מקומי 100% משרה.

רב שכונה 100% משרה.

בלנית 10% משרה (בפועל מקבלת, עבור עבודה במקווה גני צבי, סכום קבוע של 1,000 ₪ בלבד לחודש).

ג. מאויישים מעל לתקן - שטרם הוסדר שיבוצם

- 1) הרב **מוגהז יובל** נתקבל כאמור ב- 21 מרץ 06 משרה, באישור זמני של מנכ"ל המשרד לשירותי דת, יש מקום פנוי בתקן, כרב שכונה. להעסקתו קיים אישור בפועל ונדרש לבצע תהליך בחירתו ואישור שיבוצו.

- תגובת היו"ר - הוועדה תפנה למשרד לשירותי דת, להקצאת התקן.**
 בהיעדר אפשרות מימוש שיבוצו, יש למצוא פיתרונות אלטרנטיביים.
- (2) **ערן טרבליסי** - נתקבל ב- 100% משרה מועסק בחברה קדישא, כעובד שירותי קבורה. נדרש אישור לתוספת תקן (ראה סעיף ד' 4 להלן)
- תגובת היו"ר - הוועדה תפנה למשרד לשירותי דת, להקצאת התקן.**
- (3) **גב' מרים פישמן** - מועסקת בתיוק חמש שעות בשבוע (12% משרה לכאורה), בסכום קבוע של 1,100 ₪ לחודש, עפ"י חשבונית. לביקורת נראה שנדרש דיווח ש"ע, ולוודא תשלום שכר מינימום לפחות.
- תגובת היו"ר - הוועדה תדווח שעות עבודה.**
- ד. עובדים שלא בהתאם לתקן
- (1) **אלמגור דניאל** מנהל מדור א' - בפועל עוסק בניקוי 3 מקוואות, גני צבי, רמתיים וגיורא. נמצא ברשימת 10 מקבלי השכר הגבוה (דרגה 11 +).
- (2) **חג'ג' ברק** אחראי מקוואות - בעבר שימש כשוחט, משבוטל התפקיד מועסק בתפקיד כללי- נמצא ברשימת 10 מקבלי שכר הגבוה (דרגה 11 +).
- (3) **זבטני רחל** - 60% משרה, משובצת כמדריכת כלות, מועסקת גם כאחראית מקוואות.
- (4) **צדוק אריאל** - משובץ כעובד שירותי קבורה, בפועל משמש כמנהל הגבייה במועצה, מזכיר מחלקת נישואין וממלא מקום בשירותי קבורה.
- ה. טיפול בכ"א
- (1) ממכתב יו"ר וועד העובדים שהגיע לביקורת עולה, כי ישנן טענות כלפי ההנהלה שעדיין לא קיבלו מענה:
- א) טענה של הפלייה בין עובדים בדיווח נוכחות ובתשלום שכר.
- ב) תוספות שכר המגיעות לעובדים ולא משולמת (אש"ל, ביגוד, ש"נ ועוד).
- ג) ניכוי דמי וועד העובדים, לא מועבר לוועד, אלא מועבר ישירות לתשלום השי לחג.
- ד) ישנן תלונות על יחסים לא טובים בין העובדים לבין ההנהלה. לדעת הביקורת, הממונה על הוועדה צריך להקדיש תשומת לב, במגמה לתקן את יחסי העבודה במועצה.

17. דיווח נוכחות עובדים

- א. הביקורת בדקה שרירותית 2 חודשי נוכחות (חודשים מאי ונוב' 2010), לצורך עבודתה היא קיבלה את הרישום כפי שהופק במחשב, וכן קיבלה את ההנחיות שניתנו ע"י מזכיר המועצה, לתיקוני השכר, בטופס המכיל מס' עובד, שם העובד, מהות השינוי. כלומר, עובד שאין לגביו דיווח תיקון מקבל את שכרו המלא, בהנחה שעבד מלא ואינו זכאי לתוספות כלשהן. הרשימה צריכה לכאורה להיות חתומה ע"י יו"ר הוועדה הממונה. בפועל מועבר לעיתים ללא חתימה אך בכתב יד "מוכר" של מזכיר המועצה. לדברי המזכיר, הדבר נעשה כדי לוודא קבלת שכר במועד. היו"ר במקרים אלו מאשר טלפונית וחותם בדיעבד, אף על פי כן, לגבי חודש מאי בחלוף כחצי שנה, ההנחיות טרם נחתמו ע"י היו"ר, בעת עריכת הביקורת. האמור בשני החודשים שנבדקו (מאי ונוב').
- תגובת היו"ר - יוקפד על חתימת העובד בדוח הנוכחות. מזכיר המועצה יחתום על דוח הנוכחות והיו"ר יחתום על טופס לתיקון שכר.**

- ב. להלן הערות הביקורת לדוח הנוכחות :
- 1) לא מצויינים בדוחות שעות תקן כלומר כמה שעות העובד אמור לבצע. שעות התקן ממולאות לגבי כל העובדים כמועסקים במשרה מלאה, דבר המקשה לדעת הביקורת לדעת, מה העובד החסיר או עבד יותר מהנדרש.
 - 2) אין הקפדה שהעובד יחתום על הטופס (אחת לחודש) ולידו יחתום הממונה.
 - 3) חלק מהעובדים מתקנים את שעות הנוכחות (שעות שלא דווחו - לדוגמא עקב שכחה בהדפסת הכרטיס בכניסה או ביציאה או בהיעדרות), אולם הדו"ח לא מתוקן במחשב לאחר חתימת הממונה ובדיקת המזכיר.
 - 4) חישוב השעות אינו נעשה במדויק, חלקי שעות לעיתים לא נחשבות (כלפי מעלה או כלפי מטה), למרות שהדבר ניתן להיעשות במחשב ללא עבודה ידנית וללא כל קושי.
 - 5) לאחד העובדים מנכים 500 ₪ בשל אי דיווח נוכחות (הביקורת בדעה שאין לשלם שכר כלל, אם הוא מסרב לדווח).
 - 6) מחלק מהעובדים מנכים ימי חופשה בשל אי דיווח. המזכיר הסביר שהוא מבצע שינויים עפ"י **ידיעה אישית**. הביקורת סבורה שהניכוי צריך להיות עפ"י דיווח העובד, הנמקה ואישור הממונה.
 - 7) קיימות הנחיות לנכות או להוסיף שכר, כאשר לא מצורפת אסמכתא בכתב (לדוגמא - חודש מאי 2010 להוסיף נסיעות בתפקיד 200 ₪ - נוב' 2010 - "לשלם עבור פיקוח ואחריות החל מתאריך, לשלם בנטו עבור טהרה", מבלי לציין תאריכים וסכומים). הובהר לביקורת שקיימות אסמכתאות, אבל לא מצורפות להנחיות התשלום.
 - 8) אחד העובדים לא מדווח נוכחות בטענה שכרטיסו התקלקל. הביקורת עמדה על התופעה מדיווחי מאי ונוב', דבר שנמשך זמן רב (6 חודשים). נראה לביקורת שצריך להפסיק נוהג זה לאלתר ולא לתת אמתלה לאי דיווח.
 - 9) לא כל העובדים מדווחים בכרטיס המגנטי, אם כי הביקורת בדעה שכל העובדים ללא יוצא מן הכלל חייבים בדיווח. למרות האמור, עובדים שיש להם פטור בכתב מהמשרד לשירותי דת (רבנים), חייבים לדווח אחת לחודש דוח נוכחות יומי חתום (מידי יום משעה עד שעה וסה"כ שעות), כשיו"ר הוועדה הממונה יאשר את הנוכחות בחתימתו.
 - 10) התיקונים בדוח נוכחות (כתוצאה משיכחה או היעדרות), יהיו מאושרים ע"י הממונה.
 - 11) לדעת הביקורת, בהיעדר דיווח אין לשלם שכר ועל כל העובדים לדווח, לחתום ולהעביר לממונה לחתימה. לפני הורדת שכר, יש להודיע לעובד.
- תגובת היו"ר - הוועדה מקפידה על תשלום שכר לעובדים, בהתאם לכרטיס הנוכחות ותקפיד על חתימת העובד ומזכיר המועצה, על דוח הנוכחות.**

א. בתקן המועצה 3 רבנים, רב מקומי ו-2 רבני שכונות. בפועל, משובץ רק רב שכונתי אחד, 2 התקנים האחרים לא שובצו מאז שהרבנים שכיחנו בתפקיד רב ראשי ורב שכונה נפטרו. לדעת הביקורת, היעדרו של רב ראשי פוגעת מאוד בתיפקוד המועצה בתחום הרבני.

ב. מנהל הרשות לשירותי דת הכיר בצורך למלא את החסר ברבנות ואישר בינואר 2006 לקלוט בנוסף ל-2 רבני שכונות שפעלו אז, רב נוסף לטובת תיפקודה התקין של המועצה. הרב נקלט ב-21 מרץ 06 לתקופה של חצי שנה באישור מנהל הרשות, לתפקיד רב קהילת שכונת נווה נאמן, רב בתחום הכשרות ומחלקת הנישואין. בהיות האישור זמני, לא היה עד כה תהליך בחירה מסודר כנדרש.

ב-18 פבר' 07, אושר המשך העסקתו באופן זמני, ע"י מנהל המשרד לשירותי דת, ללא הגבלה בתאריך, אך בתנאים - "במידה והמועצה הדתית פורעת את מלוא שכ"ע / גימלאות, מיסים ותשלומי ספקים חיצוניים ותיפקוד הרב ללא דופי והוא נדרש לטובת הספקת שירותי הדת ברשות, מבלי שיש לו תחליף מבין עובדיה הקבועים של המועצה, "אז" ניתן להמשיך לקבל שירותיו באופן זמני, כפי שאושר מלכתחילה".

מודגש כי על אף שהקהילה, חברי מועצת העיר וראש העירייה מתייחסים אליו כרב שכונתי בפועל, הוא אינו מתגורר בעיר, דבר שהיה מחייב אותו, אילו נבחר כדין. (יצוין שרב קהילה, אינו חייב להתגורר בעיר) עפ"י אישור זה ובהמלצת ראש העירייה, ממשיך לכהן הרב, מבלי שנעשה הליך בחירה ושיבוצו בתפקיד הפנוי בתקן.

הרב ממלא בפועל את התפקיד של רב קהילה ואחראי לנושא עירובין ושירותי קבורה. בגלל מחלוקות פנימיות, בטענה של הסמכה לא מוכחת, למרות שקיים אישור של הרב הראשי לישראל הרב בקשי דורון המסמיכו לרב, עדיין אינו פועל באופן מלא בתחום הנישואין כאמור ולא נכנס כלל לנושא כשרות.

לדעת הביקורת, הנושא פוגע בתיפקוד החלק הרבני במועצה וצריך למצוא פיתרון בהקדם, לבחירת רב ראשי ומינוי רב שכונה.

ג. רב השכונה המשובץ בתקן, משמש כאחראי בנושא נישואין ומקוואות, כאשר רק בתחום הכשרות, אין סמכות רבנית הלכתית במועצה. לדברי מנהל מחלקת הכשרות, הוא נעזר במקרה הצורך ברבנות הראשית לישראל. (ראה בהמשך סעיף 19 כשרות)

ד. קיימות שכונות גדולות שאין בהן רב שכונה, כמו מגדיאל, רמת הדר והשכונות החדשות, נושא שאינו בתקן, אך מחייב מענה ע"י פניה למשרד לשירותי דת, למציאת פיתרון תיקני או אחר.

תגובת היו"ר - הוועדה תיפנה למשרד לשירותי דת בנדון.

19. כשרות

- א. בתקן מחלקת כשרות 2 תפקידים מנהל מחלקה ומפקח כשרות, שני התפקידים מאויישים במשרות מלאות (100 אחוז).
- בנוסף להם מעסיקים 27 משגיחי כשרות המשגיחים בפיקוח המחלקה בכ-70 עסקים (ישנם משגיחים הפועלים בכמה עסקים (עד 7 עסקים)). המשגיחים מקבלים שכרם מבעלי העסקים, עליהם הם משגיחים בנושא כשרות.
- ב. הביקורת סיירה ב- 4 עסקים ועמדה מקרוב על איכות ההשגחה והתרשמה שהאיכות טובה. להלן הערות הביקורת:
- (1) בהיעדר רב ראשי / רב לנושא כשרות, תעודות ההכשר אינן חתומות והם נמסרות לבעלי העסקים, כשהן מוחתמות בחותמת המחלקה בלבד.
תגובת היו"ר - הוועדה תפנה לרבנות הראשית, למנות רב כמורשה חתימה על תעודת הכשרות.
- (2) משגיחי הכשרות מקבלים את שכרם מבעלי העסקים, אמנם בפיקוח מח' הכשרות, אך הדבר יוצר ניגוד עניינים (משגיח הכשרות של עסק מקבל את שכרו מהעסק).
- מחוסר תקנים לא ניתן להעסיק את משגיחי הכשרות ע"י המועצה והדבר מצריך התקשרות עם קבלן כחברת כ"א, באישור המשרד לשירותי דת.
- תגובת היו"ר - הנושא נמצא בבחינת הרבנות הראשית.**
- (3) ב- 1 יולי 2010, הוציא המשרד לשירותי דת נוהל הפעלת מערך הכשרות במועצות הדתיות. המחלקה לא נערכה עד כה ליישום הנוהל.
- לדברי מנהל המחלקה ההיערכות ליישום הנוהל תושלם לקראת הפסח הקרוב.
- לדעת הביקורת, היה זמן מספיק לפעול בהתאם לנוהל לפחות בנושאים חשובים, כמו דוח פיקוח שבועי של המפקח, קיום מאגר מאושר של משגיחים, הוראות ונהלים לבתי עסק ועוד.
- (4) הוועדה הממונה אומנם החליטה ב- 10 לאוקטובר 2010 על הקמת וועדה מקצועית של שלושה (שני הרבנים במועצה ומנהל מח' כשרות) לקליטת משגיחי כשרות, אולם הוועדה טרם התכנסה, משום שלדברי יו"ר הוועדה הממונה, לא נקלטו משגיחים חדשים עד כה.
- ההסבר שלא היה צורך בכינוס הוועדה, כי לא היה צורך במשגיחים, לא קביל בעיני הביקורת, מאחר ונדרשים משגיחים למאגר, בהתאם לנוהל. נוסף לכך, היה צורך לכנס את הוועדה, לקביעת סדרי עבודתה.
- (5) מסתבר שלא היו במחלקת כשרות נתונים בסיסיים, כגון רשימת משגיחי כשרות, העסקים בהם הם משגיחים ושעות העבודה של המשגיחים. הנתון האחרון לא הגיע עד כה לביקורת, הן רשימת העסקים והן רשימת המשגיחים שנמסרו לביקורת, לא היו מלאות ועודכנו ע"י המחלקה, בשיתוף עם הביקורת.
- הביקורת קיבלה 3 פעמים נתונים לא עדכניים, בתקווה שהעידכון שנתקבל, הוא סופי.

6) המחלקה מנוהלת במידור מוחלט מהמועצה, כאשר לפחות בתחום המינהלי (בשונה מההלכתי), המחלקה כפופה ונתונה לבקרה שוטפת של הנהלת המועצה.

7) בבדיקת מספר תיקים של העסקים, נמצא שאין כמעט תכתובת בתיקים על הכשרות, (כמו הבסיס למתן תעודת ההכשר השנתית - ליקויים שנתגלו בכשרות על העסק וכד', והתיקים אינם מנוהלים כנדרש בנוהל.

8) בדוח ביקורת מעקב משנת 1996/7 בסעיף 15.1- ציטוט: "בניגוד להוראות חוזר מנכ"ל המשרד לענייני דתות, המועצה אינה נוהגת למספר את תעודות ההכשר ולהשאיר במשרדיה העתק או ספח מהתעודות הנ"ל. מצב זה עלול לגרום להנפקת תעודות הכשר לבתי עסק שלא אושרו לכשרות ולא שילמו את האגרה הנקובה בחוק ובתקנות...". מצב זה המנוגד גם לנוהל החדש שפורסם ב-1 יולי 2010, עדיין לא תוקן.

9) המחלקה גם לא מנהלת תיקי משגיחים, כאשר הנוהל מ-1 יולי 10 סעיף 5 א' קובע: "החובה לפעול בהתאם לסעיף זה (ניהול תיקי משגיחים – התוספת בסוגריים ע"י הביקורת) תחול בחלוף 90 יום מיום פרסום נוהל זה, דהיינו מסוף ספט' 2010, שחלף.

10) כנס הדרכה למשגיחים התקיים השנה בחודש כסלו תשע"א, אבל אין פרוטוקול של הכנס, כמו כן, אין רישומים על כנסים קודמים.

11) הביקורת ביקשה דוגמת הסמכה למשגיח, כאשר כמענה, הוגשה תעודה מהרבנות הראשית, שפג תוקפה.

12) באחד העסקים הובהר לביקורת שאין השגחה על הקפיטריה, כאשר לעסק בכללותו יש הכשר. ההסבר של מנהל המחלקה, כאילו אין שליטה על הקפיטריה בגלל עובדי העסק, לא קביל.

ג. הערה חשובה: שאינה קשורה למנהל המחלקה. בסעיף 7 לנוהל מ-1 יולי 10 "הנפקת תעודת הכשר", נקבע שהסמכות לאישור סופי של תעודת ההכשר הינה של הרב המקומי, קרי רב העיר, וכל עוד לא מונה רב עיר צריך לדעת הביקורת, להסמיך רב במקומו, שיחתום זמנית על תעודות הכשרות ויהווה את הסמכות הרבנית בתחום הכשרות. המצב הנוכחי אינו תקין לחלוטין.

ד. ביקורת כשרות בעסקים
כאמור קיים מפקח כשרות, המבצע ביקורות ב-70 העסקים המושגחים ע"י המחלקה לקבלת תעודת הכשר. הביקורת קיבלה העתקי 70 דוחות שהמפקח כתב, מ-1 לספטמבר עד ה-28 בו. להלן הערות הביקורת לדוחות:
1) הדוחות כתובים בכתב יד (שהביקורת לא הצליחה לרוב לפענח), ולא ממולאים כנדרש (חסר שם המשגיח המבוקר, אם נוכח בעת הביקורת ושעת הביקורת).
2) בחלק מהביקורות אין התייחסות מנהל המחלקה.
3) בשום מקרה אין התייחסות של המפקח, בדבר ביצוע הנחיות מנהל המחלקה ואין תוצאות הטיפול כתוצאה מהביקורת.

4) אין הנחיות למפקח שיחייב ביקור בעסק, לפחות אחת לשבוע, אין תוכנית עבודה שבועית או חודשית לפיקוח על העסקים וגם לא דיווח על עבודת המפקח.

ה. ביקורת של המועצה בנושא כשרות - אין תיעוד על ביקורות המועצה בתחום הכשרות, לא של מנהל המחלקה ואף לא של גורם אחר במועצה הדתית. הנושא מופיע בדוחות ביקורת קודמים ולא תוקן.

ו. הערות מינהליות

- 1) נמצאה קבלה ע"ס 1,060 ש"ח מ- 11 אוק' 09 שלא נכללה בדוח התקבולים שקיבלה הביקורת, מזכיר המועצה הבטיח בדיקה והתייחסות מיידית. מהחומר שהועבר, ניתן להסיק שהכסף התקבל במועצה, אך אין אינדיקציה שהכסף נרשם לטובת מח' הכשרות.
- 2) נמצאה קבלה ע"ס 6,730 ש"ח לתשלום מ- 23 נוב' 10, עבור תעודת כשרות למפעל. התשלום נתקבל עבור עסק שמקבל הכשר מגורם מחוץ למועצה, אבל לא נבדק ואושר ע"י מחלקת הכשרות, **התשלום מתבצע בעצם עבור החותמת בלבד, של המועצה הדתית.** **הנושא הוא חמור, משום שהמשמעות היא שהמפעל משלם כסף, מבלי שהוא מקבל שירות כלשהו מהמועצה הדתית.**
- 3) אין וועדה להנחות עבור אגרות כשרות (הוסבר שאין בפועל בקשות להנחה) וכ"כ אין מינוי לוועדת ערר בנושא הנחות. לדעת הביקורת, יש לקבוע הוועדות למקרה הצורך.
- 4) נושא בדיקות רפואיות תקופתיות של המשגיחים, לא מוסדר.
- 5) עסק החייב באגרה, משלם וניתנת לו קבלה, שבה שם העסק אינו זהה בכל המקרים עם רישומי מחלקת הכשרות. יש לוודא שהרישום יהיה זהה, כדי לאפשר בקרה על התשלומים וכדי למנוע טעויות.
- 6) קיימים משגיחים הפועלים בהשגחה באותו עסק מספר שנים. לדעת הביקורת, חיוני שתבוצע רוטציה אחת ל- 3 שנים, בין המשגיחים, כדי למנוע פגיעה בכשרות.
- 7) מחלקת הכשרות אינה מפעילה נאמני כשרות, מאחר והפיקוח עליהם מורכב ביותר. הביקורת לא מביעה דעה בעניין זה.
- 8) נושא מכירת חמץ מצריך יוזמה של המועצה, כי ההכנסות מכך זעומות (4,600 ש"ח בפסח תש"ע).

ז. למרות ההערות דלעיל, הביקורת התרשמה לטובה מאיכות ניהול הפיקוח על הכשרות ובייחוד ע"י מנהל המחלקה שגילה ידע ושליטה בחומר.

ח. עבודה פרטית

- 1) ל- 2 העובדים במחלקה (מנהל מחלקה ומפקח כשרות), נתנה הוועדה הממונה היתר לבצע עבודה פרטית, מחוץ לשעות הפעילות ובתנאי שהדבר לא יפגע במילוי תפקידם.

הביקורת לא מצאה דיווח על מקום תעסוקתם בעבודה הפרטית, לא נמצאה בדיקה של הוועדה או גורם כלשהו במועצה, שאין ניגוד עניינים, והוכחה שבאמת הם מועסקים שלא בשעות הפעילות, למעט דיווח של מנהל המחלקה. בתשובה לשאלת יו"ר הוועדה הממונה: "איני עובד בעבודה נוספת בשעות העבודה בה"ה (בהוד-השרון - התוספת של הביקורת).

(2) לדעת הביקורת, דיווח זה של המנהל כמה פנים לו, מה עוד שלא ידוע, היכן הוא מועסק ואם אין ניגוד עניינים בין עבודתו במועצה לבין עבודתו הפרטית. לגבי מפקח הכשרות, אין גם לגביו הודעה במועצה, מעין זו שניתנה ע"י מנהל המחלקה.

(3) אישור העבודה שניתן ע"י הוועדה הממונה, לוקה בחסר:
(א) האישור אינו מוגבל לשנה אחת, האישור טעון חידוש מידי שנה, עם בקשה מחודשת המפרטת את כל הנדרש, כולל אישור המעסיק.
(ב) למועצה אין מידע על מקום עבודתם של העובדים ואישור המעסיק, כך שאין באפשרותה לקבוע אם יש ניגוד עניינים או אם העבודה הפרטית פוגעת בתיפקוד המועצה.

(4) לא ברור לביקורת, אם יש למועצה הסמכות לאשר עבודה פרטית. טוב תעשה הוועדה הממונה אם תציג שאילתא ברורה בנושא, למשרד לשירותי דת ותבדוק את סמכויותיה בנושא.

(5) לדעת הביקורת יש להודיע לשני העובדים, שהם צריכים לחדש את הבקשה, עם כל הפרטים החסרים (מקום העבודה הפרטית, מהות העבודה, שעות העבודה, שמות הממונה / הממונים ואופן התקשרות עימם, השכר שמשולם ואישור המעסיק), תוך הקצאת זמן סביר, של כשבועיים, למילוי הבקשה המחודשת לעבודה הפרטית. עם המצאת המסמכים הנדרשים כמפורט לעיל, לבדיקת הוועדה הממונה או הגורם המוסמך ולהביא לאישור הבקשה מחדש.
לדעת הביקורת, האישור הקיים אינו בתוקף וטעון ביטול.

(6) תקנה 10 לפקודת העיריות קובעת (באין תקנה מפורשת אחרת):
"רשאית המועצה (העירייה - תוספת הביקורת) במקרים מיוחדים להתיר לעובד עירייה לעסוק בעבודת חוץ, על מנת לקבל פרס, לפי סעיף זה, אלא אם התקיימו כל אלה:

- (א) היא לטובת הכלל.
 - (ב) אינה עשויה לפגוע בתפקידו של עובד העירייה.
 - (ג) אין בה כדי ליצור התקשרות בין העובד לבן אדם, תאגיד או מוסד העומדים במגע מסחרי או ענייני עם העירייה.
 - (ד) העובד הצהיר על הפרס (קרי: התמורה עבור העבודה - תוספת הביקורת) שיקבל בעדה.
- עובד עירייה העוסק בעבודות חוץ על מנת לקבל פרס בניגוד להוראות, בפועל דינו קנס פי שלושה משווי הפרס (קרי: עבור העבודה - תוספת הביקורת)".

עד כאן נוסח התקנה לגבי עובד עירייה, שיש בה החמרה לעומת מה שנדרש לעיל ע"י הביקורת (שהעבודה הפרטית היא לטובת הכלל). לביקורת לא ידוע על הנחיות בנדון של המשרד לשירותי דת. בהיעדר הנחיות מפורשות בעניין של המשרד לשירותי דת, נראה שיש ליישם תקנה זו. וכן את הנחיות נציבות שירותי המדינה בדבר אישור עבודה פרטית (סעיף 42 להוראות הנציבות).

7) יצויין כי 2 העובדים (מנהל המחלקה ומפקח הכשרות), הינם עובדים בעבודות פיקוח, מחוץ למשרד ברוב שעות היממה, כך שמידע על הימצאותם בעבודה חסר במועצה. אין גם דיווח המאפשר לדעת היכן הם עובדים, כך שמתן היתר לעבודה פרטית, מצריך אימות המידע על עבודתם הפרטית, לאחר בדיקה מעמיקה, אם אין ניגוד עניינים ואם אין פגיעה כלשהי בעבודתם.

20. טהרת המשפחה (מקוואות)

א. כללי

- המקוואות מופעלים באחריות הלכתית של הרב השכונתי (רמתיים, הדר), שהוא אחראי גם לתחום הנישואין. בעיר יש 6 מקוואות:
- 1) מקווה מגדיאל - גברים - מצב המקווה מבחינת תחזוקה לקוי, מערכת החשמל ישנה, צנרת ישנה והציוד מיושן. לא מוקצבים כספים לתיקון מקווה גברים, המקום מתוכנן בעתיד (לא בקרוב) להריסה, כאשר העירייה מתכננת להקצות קרקע חלופית לבניית המקווה. המקווה לגברים, הינו היחיד בעיר (למעט מקווה פרטי הקיים בעיר) והוא לדעת הרב מספיק. במקווה הותקנה מערכת שלא מאפשרת כניסה, ללא תשלום. המכשיר הותקן בגלל כניסות שהיו למקווה, ללא תשלום.
 - 2) מקווה מגדיאל - נשים - המקווה שופץ והוא מטופח בהשוואה למקווה הגברים. קיימת דרישה להפרדה בחצר המשותפת בין מקווה הנשים לגברים וכמו כן להחליף רדיאטורים לא פעילים.
תגובת היו"ר - הוועדה תפנה לרשות המקומית לתקציב לשיפוץ המקווה.
 - 3) מקווה רמתיים - נשים - המקווה מיועד לשיפוץ, קיים תקציב לכך אך ממתנינים לסיום שיפוץ של מקווה אחר, כדי למנוע השבתת מקווה שיפגע בתושבים.
 - 4) מקווה נוה נאמן - נשים - המקווה שופץ. נבדקת אפשרות להתקין מערכת מיזוג יותר חסכונית, במקום מערכת החימום הקיימת.
 - 5) מקווה גני צבי - נשים - המקווה סגור לרגל שיפוצים. הוחל בשיפוץ והופסק מחוסר תקציב. לאור תלונות הציבור, נראה לביקורת, שיש מקום, למצוא פיתרון הולם ובהקדם. הסגירה מקשה על הנשים שכן הן נאלצות ללכת מרחקים גדולים למקווה חלופי.
 - 6) מקווה גיורא - נשים - מצב המקווה גרוע, נתקבלו תקציבים לשיפוצים, יוחל בשיפוץ עם סיום מקווה גני צבי.
- ב. המקוואות מופעלים בשעות הערב, לא בשעות אחידות, כאשר בערבי שבת וחג מופעלים 75 דקות סמוך לשעת הדלקת הנרות ובמוצ"ש וחג לאחר צאת השבת / חג, למשך שעתיים.

ג. מצב המקוואות היה גרוע ובשנים האחרונות, הודות לתקציבים מיוחדים מהמשרד לשירותי דת, הולך המצב ומשתפר בהדרגה. נראה לביקורת, שיש צורך למצוא מקורות גם למקווה הגברים ולשפצו.
תגובת היו"ר - הוועדה תפנה לרשות המקומית, לתיקצוב שיפוץ מקווה גברים.

ד. כח אדם -

מס' סד'	המקווה	משרות	פירוט
	א'	ב'	ג'
1.	מגדיאל - גברים	0.10	בלן הדואג גם לניקיון
2.	מגדיאל - נשים	0.75	עובד ניקיון ותחזוקה 35% + בלנית 40%
3.	רמתיים - נשים	0.93	עובד ניקיון ותחזוקה 33% + בלנית 60%
4.	נווה נאמן - נשים	0.65	מנקה ואיש תחזוקה 20% + בלנית 45%
5.	גני צבי	+ 0.33	מנקה ואיש תחזוקה + בלנית
		1,000 ₪	בתשלום גלובלי - 1,000 ₪ בחודש
6.	גיורא	0.78	מנקה ואיש תחזוקה 33% + בלנית 45%
7.	סה"כ	3.54	3.5 משרות + 1,000 ₪ גלובלי

הערה: לא כולל עובד המועסק במשרה מלאה במועצה ובמשרה חלקית במקוואות (כיבוס מגבות ותחזוקה).

ה. ההכנסות מאגרות טבילה הסתכמו ב- 2009 בכ- 112 אלף ₪, לעומת 2008 בסך כ- 100 אלף ₪.

ו. במקוואות מועסקים כאמור 2 עובדים בדרגה יחסית גבוהה. עובד המשובץ כמנהל מדור א', כאשר תפקידו הוא של ניקיון ותחזוקה ב- 3 מקוואות. השני שימש בתפקיד שוחט ומשבוטל התפקיד, שובץ כאחראי מקוואות בעיר, שבפועל משמש בתפקיד כללי של סיוע למקוואות, עזרה בנושא עירובין ועוד.

תגובת היו"ר - הבקשות לרישוי המקוואות, הועברו למחלקת רישוי עסקים בעירייה והנושא בטיפול.

ז. אין רישיון עסק מהעירייה להפעלת המקוואות בעיר, אך קיים אישור להפעלה ע"י שירותי כבאות. באחד המקוואות (מגדיאל) יש בעיה של צמחייה קרובה ליד מיכלי הדלק, וקיימת סכנה במקרה של שריפה. נמסר כי הנושא נמצא בטיפול.

ח. אין תיעוד על ביקורות של ההנהלה ושל הרב, הנערכות במקוואות.

21. עירובין

א. הביקורת ערכה סיור בכל שטח העירוב בעיר, בליווי הרב האחראי וכן קבלן המטפל בהנחיית הרב בתיקון העירוב מידי שבוע לפני כניסת השבת. להלן בעיות בתחום העירוב:

1) קבלנים המבצעים עבודות בקו גבול העיר, פוגעים לא פעם בעירוב וגורמים לניתוק העירוב.

מבוקש שהעירייה תנחה קבלנים שלא לפגוע בעירוב, וגם יקבלו אישור מראש. לוודא תיקון העירוב באישור הרב, לפני כניסת השבת. מדובר בהכללת פיסקה בחוזים עם קבלנים בדומה לפיסקה הקיימת לגבי חברת החשמל, בזק ופגיעה בתשתיות העירייה.

2) עבודות פיתוח מסיביות להחלפת והכנת תשתיות, סלילת כבישים בכפר מלל ורמות השבים שנכללו בתחום העירוב של הוד-השרון, גרמו לביטול העירוב הפנימי של שכונת מגדילאל. לדעת הביקורת, אין אפשרות וגם לא כדאי לתקן את העירוב במהלך העבודות וצריך להמתין לסיומן.

3) בישובים גני עם וירקונה, יש שדות זריעה שצריך להקיף ולבודד אותם מהעירוב.

4) צמחייה עבותה שגדלה על תוואי העירוב, מפריעה לבדיקה השבועית ויש חשש לשלמות העירוב, לדוגמא בגבול כפר סבא, כפר מלל וליד המזבלה בנה נאמן. נושא המחייב פיתרון ממוסד לבעיית הצמחייה.

5) הוד השרון ברוכה בשדות זריעה הפוסלים לדעת חלק מהרבנים, את העירוב.

לדעת הרב, הדבר מחייב הקטנת העירוב הכללי וקירובו לבתים הסמוכים.

6) לדעת הרב, יש צורך להחליף את קווי העירוב, המבוסס על קווי המתה הגבוהה של חברת החשמל, בגלל שקווי המתח הוא רשות הרבים ופוסל את העירוב.

הדבר מצריך בדיקה מול אפשרות קבלת תקציב לכך, העלות טרם נבדקה.

ב. המשרד לשירותי דת מאשר מידי שנה תקציבים מיוחדים לעירייה, והנושאים צריכים להיכלל בדרישות התקציב המיוחדות.

ג. יצויין שהרב קלמנוביץ נציג המשרד לענייני דתות לנושא עירוב, תומך בדרישת הרב האחראי לעירובין בעיר, אם כי הוא מציין שהתיקון דרוש כדי לשפר את כשרות העירוב ולשמר את תקינותו.

תגובת היו"ר - הוועדה פנתה למשרד לשירותי דת, לקבלת תקציב פיתוח לעירוב.

22. נישואין

א. רישום הנישואין מבוצע ע"י הרבנים ולאחר אישורם, מועבר לרישום ע"י רשם הנישואין במחשב, שהוא גם אחראי על הגבייה במועצה. אין בתקן רשם נישואין והוא משובץ בפועל בתפקיד עובד שירותי קבורה, המבצע עבודה זו, כאשר חסר מטהר. המסמך שהומצא לביקורת, לא מאשר תקן נוסף, אלא מציין בהערות ליד שמו של צדוק אריאל " + פקיד מח' נישואין".

ב. לדעת הביקורת נדרשת פעולה לעידכון התקן ושיבוץ העובדים, כך שתופיע מחלקת הנישואין.

תגובת היו"ר - התקן לפי המשרד לשירותי דת - תקין.

- ג. הדרכת הכלות מבוצעת ע"י מדריכה בחצי משרה שאחראית גם על המקוואות. הדרכת החתנים מבוצעת ע"י הרב.
- ד. היקף הנישואין השנתי, מגיע לכ- 300 זוגות בשנה. הכנסות המחלקה בשנת 2008 הסתכמו בסך כ- 104,000 ₪, ב- 2009 סך של כ- 114,000 ₪ וב- 2010 (לא סופי) כ- 97,000 ₪.

2.3. שירותי קבורה

- א. במועצה מועסקים 3 עובדים בשירותי קבורה. הטהרה לגברים מבוצעת ע"י העובדים. מאחר ונדרשים 3 עובדים לטהרה, בהיעדרו של אחד העובדים נעזרים בעובד המועצה הרשום בתקן (בתקן המועצה יש שלושה, עובדים בפועל נמצאים 4. אחד מעל התקן, כאשר עובד הנמצא בתקן ממלא תפקיד אחר של רשם נישואין ואחראי גבייה, תפקיד שאין לו עדיין הגדרה נפרדת בתקן. את הטהרה לנשים, מבצעות נשים לפי תשלום קבוע, לכל נפטרת.
- ב. למועצה רישיון קבורה ממשרד הדתות, שתוקפו פג ב- 7 מאי 10 (נמסר לביקורת שהרישיון חודש ותקף עד ה- 31 דצמ' 12. (הביקורת קיבלה עותק ממנו)
- ג. הנפטר נקבר לאחר הצגת תעודת פטירה המוצאת ע"י משרד הבריאות שסניפו ממוקם בפ"ת. הביקורת מבקשת לבדוק, האם לא ניתן לחסוך את הנסיעות ממשפחות הנפטרים ושיהיה סניף של משרד הבריאות, גם בהוד-השרון. מצריך טיפול בשיתוף עם העירייה.
- ד. כאשר יש רישיון קבורה, מכינים את הנפטר בחדר טהרה ומיד אחרי זה מעבירים לקבורה. אין בחירה של מקום הקבורה והיא נעשית לפי הסדר, למעט נכים וסיבות מיוחדות.
- ה. לשאלת הביקורת הסביר האחראי שיש כוונה להוציא הנחיות לקבלן בדבר הרווחים המתחייבים בין קבר לקבר, גודל הקבר וכדומה.
- ו. ביטוח לאומי מכסה את ההוצאה של הקבורה והמצבה, כאשר משפחה מבקשת לשנות ולשלם בנוסף על חשבונה, היא מביאה תוכנית באמצעות הקבלן וחברה קדישא, מאשרת.
- ז. את היסוד לקבר מכינה חברה קדישא, כדי להבטיח אחידות וגובה עבור היסוד סך 450 ₪. לנצרכים / ערירים, קיימת קרן לכיסוי ההוצאה.
- ח. אדם הרוצה לרכוש חלקת קבר, משלם סכום בהתאם לתקנות, (התעריף בהוד-השרון 3,192 ₪ + בניית היסוד). בן זוג הרוצה לרכוש חלקה ליד בן זוגו, מקבל 20% הנחה אוטומטית. הוועדה הממונה יושבת ודנה בבקשות להנחה ומאשרת הנחה עד 30%.

הרוכש מקבל שטר לאחוזת קבר, המאשר שהקונה רכש את החלקה תוך ציון הגוש, החלקה ומספר הקבר. חלקה שנרכשה מסומנת בבית העלמין, שמור.

ט. העברת הגופה מהוד-השרון לבית העלמין, לא מחייבת תשלום, כאשר משפחת הנפטר מבקשת לעבור דרך הבית, צריכה לשלם לפי תעריף וכל ק"מ נוסף 10.15 ₪.

י. אזרח המדינה שרוצה להיקבר בהוד-השרון והוא איננו אזרח העיר, משלם תוספת של 10% (בהתאם לקביעת המשרד לשירותי דת). חלקה חריגה, שמבקשים מהביטוח הלאומי לקבורת אנשים שאינם תושבים, אין תעריף קבוע וחברה קדישא קובעת את הסכום, באישור הוועדה הממונה.

יא. לביקורת נתברר שקורה לעיתים ולא מקצים 3 עובדים לטהרה מחוסר כ"א, **בניגוד להלכה**. נראה שיש מקום לעשות אותו סידור כמו לנשים ולהפעיל גברים באותה שיטה של תשלום לפי מקרה פטירה. **תגובת היו"ר - הוועדה תפעל עפ"י חוות דעת הלכתית**.

יב. על שירותי הקבורה, ממונה רב והנחיותיו מבחינה הלכתית מחייבות. הביקורת מציעה להוציא לנוגעים, הנחיות מהמועצה, לפיהן יש להישמע ולקיים הנחיות הרב.

יג. גם בנושא זה, בקרות ההנהלה, אינן מתועדות.

24. בתי כנסת ומוסדות תורניים

א. המועצה הדתית אינה מוציאה מתקציבה כספים עבור בתי כנסת, מוסדות תורניים וכיוצא בזה. המועצה משתתפת בסכום של 800 ₪ לחודש (300 ₪ ללימוד הדף היומי, 200 ₪ למימון שיעור לנשים ו-300 ₪ עבור גרעין "משכן יעקב".

ב. המועצה מחזיקה נתונים גולמיים בלבד על בתי כנסת, כמו כתובות של בתי הכנסת ושמות הגבאים, ולא עוקבת אחר הנעשה. (לדעת יו"ר הוועדה הממונה, זה לא מתפקידה של המועצה לעסוק, לתמוך ולהשקיע בבתי הכנסת).

ג. לדעת הביקורת, הדבר פוגע בתדמית המועצה, בכל הקשור למתן שירותי דת לתושבים, מה עוד שהוקצו לנושא תקציבים (ב-2009 הוקצו לנושא 100 אלף ₪ מתוכם בוצע רק 2,400 ₪ בלבד). הנושא קיבל ביטוי בדוחות ביקורת קודמים, אך עד כה לא חל שיפור.

25. נהלים והגדרות תפקידים

א. אין במועצה נהלי עבודה והגדרות תפקידים של עובדי המועצה. הדבר מופיע בביקורות קודמות מלפני שנים רבות (אחרונה מ-1997) ועד כה לא תוקן הדבר.

ב. יו"ר הוועדה הממונה הודיע לביקורת, כי הגדרות תפקידים רק יפריעו לעבודת המועצה, כי עובדים לא ירצו לבצע עבודות שלא בתחום הגדרת תפקידם.

לביקורת לא נראה טיעון זה, שכן ניתן להוסיף לגבי כל הגדרת תפקיד "וכן לבצע כל תפקיד שיוטל עליו ע"י הממונה", כמקובל. בתחום הנהלים מסתפקת הוועדה הממונה בנהלי המשרד לשירותי דת ולא מוצאת לנכון להוסיף נהלים משלה. לדעת הביקורת, הנהלים נדרשים לצורכי מעקב ובקרה על ביצוע התפקידים המוטלים על המועצה. נוסף לכך, נהלי המשרד לשירותי דת אינם מפורטים דיים לפעולת העובדים ולביצוע הבקרה.

26. תעריפי המועצה

הביקורת בדקה ומצאה שהמועצה גובה בהתאם לתעריפים שאושרו ע"י משרד הדתות, בהנחיות משנת 2003. נמצא שפעולת הגבייה מבוצעת כיאות ע"י הממונה על הגבייה במועצה.

27. ייעוץ משפטי

- א. המועצה אינה מעסיקה יועץ משפטי ובמקרה מסויים, שדווח לביקורת, נציג המועצה הופיע בדיון בבית המשפט ללא עורך דין. לא הייתה בעיה עם הייצוג, אך נראה שהמועצה צריכה להתקשר עם עו"ד, שייצג את המועצה במקרים הנדרשים. האמור כרוך בתקציב ותשלום, אך נראה לביקורת כי לא יאה למועצה כגוף ציבורי, שלא תיוצג ע"י עו"ד בבית המשפט. יו"ר הוועדה הממונה הודיע לביקורת, שבדרי"כ נשכרים עו"ד לכל מקרה, למעט המקרה המדובר, שהיה חריג.
- ב. הביקורת קיבלה מידע בדבר תלונה על הלנת שכר של עובד שיצא לגימלאות. המקרה נמצא בשלבי טיעון בבית המשפט וטרם בא לידי סיום. סדר גודל של הצפוי בפסיקת בית המשפט אינו ידוע, אך חשוב שתהיה הערה במאזן על התביעה ועל הצפוי לחיוב המועצה.

28. התקשרות לביצוע רכישות ושירותים

- א. ככלל מבוצעת בכל מקרה של רכישה או בקשת שירות, תהליך לקבלת הצעות מחיר. רכישות בסכומים מעל 5,000 ₪ מאושרים ע"י הוועדה הממונה. בפרוטוקול המתפרסם בחתימת יו"ר הוועדה הממונה ומזכיר המועצה הדתית.
- ב. הפרוטוקולים נבדקו ע"י הביקורת ולא נמצאו הערות. בנושא אחד של הקמת מקווה כלים, יש הערה, לא למחיר אלא לתהליך ביצוע ההתקשרות למקווה, שנבנה לפני שהתקבל הרישיון וכתוצאה מההתנהגות של גורם שלא היה מעורב כלל בהוצאה, לא נתקבל היתר למקווה. ההוצאה להקמת מקווה כלים אושרה בסך 35,000 ₪, אבל הוצאו בפועל, רק 15,000 ₪. המועצה מטפלת בהסרת ההתנגדות, לקבל את ההיתר ולהשלים את העבודה להקמת המקווה. לדעת הביקורת, לא היה מקום להתחיל בעבודה, לפני קבלת ההיתר.

- ג. ישנם מספר קבלנים ונותני שירותים הנותנים שירות כבר שנים רבות, מבלי שנבדקו אלטרנטיבות טובות וזולות יותר.
- המועצה טוענת שמדובר בשירות אמין וזול, גם אם אין תיעוד על כך (מדובר ברואה חשבון, מנהל החשבונות ומכין השכר, שירות המיחשוב, ביטוח ועוד).
- ד. המועצה רוכשת מלאי לצריכה ותחזוקה, כמו תכריכים וחומרי ניקוי. על מלאים אלו אין רישומי צריכה ומעקב על המלאי. (בעיקבות הביקורת, צורף פירוט לגבי ציוד, מלאי, חומרי ניקוי ותכריכים)

29. רישום ציוד בר-קיימא וביצוע ספירת מצאי

- א. אין במועצה רישום על מלאי בר-קיימא שנרכש ולא מבוצעות ספירות מצאי אחת לשנה, כמקובל במשרדי הממשלה וברשויות המקומיות.
- ב. לדעת הביקורת, על המועצה להיערך לרישום כל ציוד בר-קיימא הקיים והמתקבל באופן שוטף, לנהל ספר רכוש שיהיה מעודכן בכל עת. (ע"י הטבעת חותמת על כל חשבונית של רכישת ציוד בר-קיימא "נרשם בספר הרכוש"), להחתיים את מקבלי הציוד ולבצע מידי שנה ספירת מצאי, כדי לוודא שהציוד הרשום בספר הרכוש, אכן קיים.

30. מינהלה

א. שעות פעילות במועצה

- 1) שעות הפעילות הרישמיות של המועצה בימים א' - ה' בין השעות 08:15 - 16:30, שהם 41.25 שעות שבועיות, לעומת 42.5 הנדרשות. כלומר, חסר שעה ורבע לשבוע, שנדרש להוסיף לשעות הפעילות.
- 2) המועצה פועלת גם מחוץ לשעות הפעילות הנ"ל, בקבלת קהל במועצה, במקוואות, בפיקוח על הכשרות, בשירותי קבורה ועוד בהתאם לצורכי המועצה.
- 3) בהתאם להנחיות, יש לקיים מוקד טלפוני 24 שעות ביממה. למועצה אין את האמצעים לכך, וגם אין את ההצדקה.
- המועצה נעזרת במוקד העירוני הפועל 24 שעות ביממה ובאמצעות המוקד קולטת בעיות ושאלות, המתקבלות לאחר שעות הפעילות.
- תגובת היו"ר - שעות הפעילות הן כמקובל בעירייה.**

ב. ניהול יומן חופשות

- 1) ימי החופשה ויתרת ימי החופשה, מדווחים מידי חודש בתלוש השכר של העובדים. נמצא שחופש נרשם לחובת העובד, גם בלי ידיעתו, לדוגמא, לעובדים שלא החתימו כרטיס. המצב מחייב שעובדים יחתמו על כרטיס הנוכחות, כדי למנוע תביעות עובדים בעתיד.
- 2) לא נמצא ניהול יומן חופשות, אם כי המזכיר טוען, שהוא מתעד את החופשות ברישומיו. המועצה אינה מודיעה לעובד מבעוד מועד שהוא חייב לנצל ימי חופשה לפני תום השנה, אחרת ימחקו הימים העודפים, מיתרת ימי חופשתו.
- 3) מילוי בקשה לחופשה ע"י העובד וכן חתימת העובד על נוכחותו בעבודה, ימנעו בעיות עתידיות.
- תגובת היו"ר - ניתנה הנחייה לנהל יומן חופשות.**

ג. בדיקות רפואיות

- (1) במועצה אין הקפדה על ביצוע בדיקות רפואיות לעובדים. האמור חמור במיוחד לגבי עובדים הבאים במגע עם קהל, כמו בכשרות ובמקוואות. ההערה מופיעה בדוחות הביקורת הקודמים ולמרות השנים הרבות, עדיין לא תוקנה.
- (2) על הוועדה לפעול לתיקון, תוך הקפדה שוטפת בביצוע הבדיקות, שכן הדבר עלול לפגוע בבריאות הציבור.
תגובת היו"ר - ניתנה הנחייה לביצוע בדיקות רפואיות.

ד. מחסן וארכיב המועצה

- (1) כמו בדוחות הביקורת הקודמים, המחסן והארכיב **אינם מסודרים, אין רישום על פריטים היוצאים והנכנסים** ואי הסדר בולט לעין כל.
- (2) המועצה נדרשת להנחות על עשיית סדר ולהקפיד על מעקב שיבטיח שימור הסדר באופן שוטף.
תגובת היו"ר - ניתנה הנחייה לאירגון המחסן והארכיב.

31. ניהול כספים

א. הנהלת חשבונות

- (1) הנהלת החשבונות וכן שכר העובדים, מבוצעים ע"י משרד הנהלת חשבונות. הביקורת בדקה ומצאה נושאים רבים שנותרו פתוחים, במסגרת סעיפי חו"ז, עוד משנת 2000. האמור חייב להיסגר במאזן של כל שנה ולא להשאירו פתוח.
- (2) ב- 2 סעיפי חו"ז נתגלו יתרונות, כתוצאה מצ'קים חוזרים, שלא ברור אם נפדו או שהם פתוחים. המסמכים שהועברו לביקורת, מעידים על כך שהצ'קים עדיין בכספת של המועצה ולא ננקטו פעולות לגבייתם.
תגובת היו"ר - בתהליך תיקון.

ב. ניפוק קבלות ע"י המועצה

- (1) לעיתים, בהיעדר מחשב תקין, מונפקת קבלה זמנית ולאחר מכן מוצאת קבלה ממוחשבת, כאשר הקבלה הזמנית לא מבוטלת ולא מצויין בקבלה הממוחשבת מסי הקבלה הזמנית שהוצאה. כלומר, שקיימות לכאורה 2 קבלות על אותו סכום כסף שנתקבל.
- (2) בקבלה כפולה, עלול להיות שימוש לרעה, דבר האסור עפ"י החוק.
- (3) המועצה מתבקשת להנחות שיהיה רישום על הקבלה הממוחשבת, באופן שמבטל את הקבלה הזמנית.
תגובת היו"ר - ההערה מקובלת ותתוקן.

ג. קופה קטנה

- (1) במועצה מנוהלת קופה קטנה בסך 300 ₪, באמצעותה משלמים הוצאות קטנות ודחופות.
- (2) הקופה אינה נסגרת בסוף כל שנה וכתוצאה מכך, נותרים מידי שנה יתרונות חוב של הקופה.

- 3) יש לוודא סגירת הקופה הקטנה בסוף השנה (31.12) ופתיחתה מחדש בתחילת השנה (01.01).
- 4) המסמך שהועבר לביקורת, מעיד על כך שהליקוי תוקן.

32. ביטוח המועצה

- א. בהתאם לחוזר מנכ"ל המשרד לשירותי דת סעיף 7, קיימת חובה לדאוג לכיסוי ביטוחי של המועצה, כדי למנוע תביעות כספיות, עקב אירועי ביטוח שונים.
- ב. המועצה התקשרה עם חברת ביטוח וכללה את הנושאים המתחייבים.
- ג. סוכן הביטוח עימו מתקשרת המועצה מזה שנים, הוא לטענת המועצה טוב וזול, אלא שהוא לא נבחר בהליך הצעות מחיר ובאישור הוועדה הממונה. לדעת הביקורת, יש לבצע בדיקה של ספקים אלו אחת לשלוש שנים ולהביא לאישור המועצה (הוועדה הממונה).
- ד. תגובת היו"ר - המועצה תקפיד אחת ל-3 שנים לקבל הצעת מחיר ממספר ספקים.

מסקנות

33. הוועדה הממונה

נדרשת יתר תשומת לב לעובדים מצד הוועדה הממונה.

34. תקציב המועצה

- א. נדרש פירוט התקציב כולל הכנסות, בהחלטת הוועדה על אישור התקציב השנתי.
- ב. בביצוע תקציב 2009 לא הייתה חריגה כוללת בתקציב (ואף נותר עודף), אך בתוך הסעיפים היו חריגות. כמו כן, היו סעיפים ללא תקציב והיה בהם ביצוע.
- נדרש לערוך העברות תקציביות מסעיף לסעיף, כדי שלא תיווצר חריגה בתקציב.
- יור"ר הוועדה הממונה הודיע כי הדבר יתוקן.
- ג. קיום כרטיסי חו"ז פתוחים עשר שנים, אינו תקין. כל ההוצאות בפועל, צריכות לקבל ביטוי בביצוע התקציב. יור"ר הוועדה הממונה הודיע לביקורת כי הדבר יתוקן.
- ד. תקציבי פיתוח - תקציבי פיתוח מועברים משנה לשנה, ללא אישור תקציבי פורמלי.
- ה. חברה קדישא - הוצאות והכנסות חברה קדישא מנוהלות כחשבון חו"ז ולא מתוקצבות. יור"ר הוועדה הממונה הודיע כי הנושא יתוקצב.
- ו. חלק מהכנסות חברה קדישא מימנו ללא כל הסבר במשך שנים, את חוב העירייה למועצה בהיקף מצטבר של כ- 3 מיליון ₪. כאשר כסף זה היה צריך להיות מושקע לפיתוח בתי עלמין. לדעת הביקורת חל איסור על המועצה הדתית לחזור על הפעולה בשנת 2010 ועליה לפעול לגביית החוב בהקדם.
- ז. בהשקעות הכספים מעודפי ההכנסות בעיקר, מרכישת חלקות קבר, אין ניהול ומעקב המאפשר לדעת על הקרן והרווחים מההשקעה, באופן שוטף.

35. תקן ומצבת כ"א

- א. עיקר הבעיה בתחום כ"א היא, באי איוש משרת הרב המקומי. יתר הנושאים, נמצאים בטיפול.
- ב. בטיפול בכ"א נדרש לפעול לשיפור האווירה בקרב העובדים וכן לשפר את יחסי העבודה בין ההנהלה לבין העובדים.
- ג. דיווח נוכחות עובדים
 - 1) לא מצויינים בדוחות שעות תקן. כלומר כמה שעות אמור העובד לעבוד.
 - 2) אין הקפדה שהעובד יחתום על דוח הנוכחות מידי חודש.
 - 3) מנכים ימי חופשה בשל אי דיווח נוכחות (יתוקן).
 - 4) לא כל העובדים מדווחים בכרטיס המגנטי (פרט לפטורים מדיווח).
 - 5) התיקונים בדוחות הנוכחות אינם מאושרים בחתימת העובד ומזכיר המועצה (יתוקן).

36. רבנות

- א. היעדרו של רב העיר פוגעת בתיפקוד המועצה בתחום הרבני.
- ב. אין סמכות רבנית הלכתית בתחום הכשרות.
- ג. נדרשת פעולה לאישור שיבוצו של רב שכונה (המכהן כיום כרב קהילה).

- ד. קיימות מספר שכונות בעיר ללא רב שכונה, נושא שאינו בתקן, אך מחייב מענה.
- ה. יו"ר הוועדה הממונה הודיע שהנושאים ב' - ד' יטופלו בתיאום עם המשרד לשירותי דת.

37. כשרות

- א. תעודות הכשרות אינן חתומות והן נמסרות לבעלי העסקים, כאשר הן מוחתמות בחותמת בלבד (ולא חתומות).
- ב. משגיחי הכשרות מקבלים שכרם מבעלי העסקים, דבר היוצר ניגוד עניינים (בתגובה נמסר כי הנושא נבחן ע"י המשרד לשירותי דת).
- ג. הביקורת מצאה כי נוהל הפעלת כשרות שהוצא ע"י המשרד לשירותי דת לא מיושם במלואו (בתגובה נמסר כי הנוהל בחלקו נמצא ביישום וחלק ניכר כבר יושם). יו"ר הוועדה הממונה, הוסיף כי הוועדה תבדוק מצידה קיום הנוהל.
- ד. בניגוד לעמדת המועצה הדתית, הביקורת סבורה: שיש לקיים מאגר משגיחים. להפעיל את הוועדה לקביעת המאגר ולהגביר את הפיקוח על העסקים ע"י מפקח הכשרות, באופן שכל העסקים יבוקרו על ידו 3 פעמים בחודש.
- ה. לביקורת לא ברורה ההתעקשות שלא להוציא פרוטוקול מכנס המשגיחים. הפרוטוקול רק יזכיר לכל משגיחי הכשרות ולא להשגור ממנו מכל סיבה שהיא, לקרוא את עיקרי הנחיות הכנס וליישמן.
- ו. נדרש לשפר את הביקורת על הכשרות באופן שינוהל מעקב על ביקורות מערך הכשרות (מפקח ומנהל המחלקה), במגמה ליישמן הלכה למעשה.
- ז. קיימים משגיחים הפועלים באותו עסק מספר שנים. חיוני לערוך תחלופה ביניהם, כדי למנוע פגיעה בכשרות.
- ח. נדרש לוודא שהקבלות הניתנות עבור הכשרות תהיינה בהתאמה עם רישום שם העסק במחלקת הכשרות (נמסר שהדבר יושם).
- ט. חסר תיעוד על ביקורות של המחלקה והמועצה, בנושא כשרות.
- י. עבודה פרטית -
- 1) האישור לעבודה פרטית, שניתן ע"י הוועדה הממונה למנהל מח' הכשרות ולמפקח על הכשרות לוקה בחסר וטעון ביטול מידי וחידושו בהתאם לנוהל.
- 2) הביקורת סבורה שחיוני לקבל מידע על מקום העבודה הפרטית והשכר המתקבל, כדי לוודא אי קיום ניגוד אינטרסים.

38. טהרת המשפחה

- א. מצב המקוואות היה גרוע, ובשנים האחרונות הלך המצב והשתפר בהדרגה. הובטח ע"י הוועדה הממונה, לטפל ולהשיג תקציבים למקוואות שמצב אחזקתם עדיין לא טוב מספיק.
- ב. **לכל 6 המקוואות, אין רישיון עסק**. נמסר שהנהלת המועצה הדתית הגישה בקשות לרישיון וכי הנושא נמצא בטיפול.

39. עירובין

- א. מצב העירוב כשר, אך ישנן בעיות הלכתיות בעירוב המצריכות טיפול. יו"ר הוועדה הממונה הודיע שיטפל בהשגת התקציב הדרוש.
- ב. קבלנים לעיתים פוגעים בחוסר תשומת לב בעירוב. נדרש להסדיר הכללת סעיף בחוזים של העירייה עם הקבלנים, שיבטיח בקרה על הקבלנים, לאי פגיעה בעירוב וחובתם לתקנו, בטרם כניסת השבת.
- ג. אין תיעוד לבקרות ההנהלה והרבנות בנושא.

40. נישואין

נדרשת פעולה לעידכון תקן המועצה, באופן שהנושא יובלט כגוף בתוך המועצה.

41. שירותי קבורה

- א. נדרש להוציא הנחיות לקבלנים בדבר הרווחים המתחייבים בשטח, בין קבר לקבר, גודל הקבר וכו'.
- ב. לא תמיד מקצים 3 עובדים לטהרת הנפטרים, כנדרש עפ"י ההלכה.
- ג. אין תיעוד לבקרות ההנהלה בנושא.

42. בתי כנסת ומוסדות תורניים

מעורבות המועצה הדתית בבתי כנסת מועטה בשל בעיות תקציביות, אולם הוכח מהנתונים, שישנם תקציבים שמיועדים לנושא ואינם מקבלים ביטוי בביצוע.

43. נהלים והגדרת תפקידים

אין במועצה נהלי עבודה והגדרות תפקידים, ליקויים שנתגלו גם בדוחות קודמים וטרם תוקנו.

44. ייעוץ משפטי

- א. נמצא מקרה חריג, שנציג המועצה הופיע בבית המשפט, ללא עורך דין.
- ב. חסרה הערה במאזן המועצה על בעיה משפטית פתוחה, הנמצאת בהליך משפטי.

45. התקשרות לביצוע רכישות ושירותים

- א. ישנם קבלנים ונותני שירותים, הנותנים שירות כבר כמה שנים למועצה מבלי שנבדקות אלטרנטיבות זולות יותר.
- ב. המועצה מחזיקה מלאי לצריכה ולתחזוקה ואינה מנהלת לגביו רישום תנועות ברכישה ובניפוק וכן אינה מנהלת מעקב על המלאי.

46. רישום ציוד בר-קיימא

לא מתנהל רישום מסודר של ציוד בר-קיימא במועצה וכן לא מתקיימת ספירת מצאי של הציוד, מידי שנה כנדרש.

47. שעות פעילות

שעות הפעילות הרשמיות של המועצה 41.25 שעות שבועיות בהשוואה ל- 42.5 שעות הנדרשות.

48. ניהול יומן חופשות

א. לא נמצא ניהול יומן חופשות וכן לא מועבר מידע המתריע לעובד על אפשרות של הפסד ימי חופשה, כתוצאה מאי ניצול החופשה.
ב. מנוכים ימי חופשה ללא ידיעת העובד וללא חתימתו. יו"ר הוועדה הממונה הנחה על ניהול ימי חופשה.

49. בדיקות רפואיות

אין הקפדה על ביצוע בדיקות רפואיות לעובדים, במיוחד אלו הבאים במגע עם קהל. יו"ר הוועדה הממונה הוציא הנחיות בנדון.

50. מחסן וארכיב המועצה

המחסן והארכיב נמצאים באי סדר מוחלט. לא קיים רישום של היוצא והנכנס מהמחסן. יו"ר הוועדה הוציא הנחיה לאירגון וסידור המחסן והארכיב.

51. ניהול כספים

א. סעיפי חו"ז נשארו פתוחים משנת 2000. יתרות בסעיפי חו"ז, צ'קים חוזרים, שלא ברור אם נפדו. (יתוקן)
ב. מונפקת קבלה זמנית וקבלה ממוחשבת, כאשר לא מבטלים את הזמנית, (יתוקן).
ג. קופה קטנה - אינה נסגרת בסוף שנה. (הדבר תוקן)

52. ביטוח המועצה

סוכן הביטוח עובד עם המועצה מזה שנים. יו"ר הוועדה הבטיח כי יוקפד לבדוק אלטרנטיבות, אחת ל- 3 שנים.

המלצות

53. הוועדה הממונה

מומלץ לקיים יום ראיונות אחד בשבוע עם העובדים, במגמה לשפר את מערכת היחסים במועצה.

54. תקציב המועצה - מומלץ

- א. לכלול בהחלטת הוועדה הממונה על אישור התקציב את פירוט התקציב, כולל תקציב ההכנסות.
- ב. להקפיד כי לא תהיינה חריגות בסעיפים (אפילו שבסה"כ יש עודף).
- ג. לבצע העברות תקציביות בין סעיפים, כדי להימנע מחריגות בתקציב. (הובטח כי יבוצע).
- ד. לחדש תקציבי הפיתוח, באופן שניתן יהיה לנצל העודפים משנים קודמות.
- ה. לתקצב את שירותי הקבורה (הובטח כי יבוצע).
- ו. להפסיק לממן את חוב העירייה למועצה, משירותי קבורה ולפעול לגביית החוב שהצטבר עד כה.
- ז. להבטיח ניהול נאות של השקעות כספי חברה קדישא.

55. כ"א

- א. מומלץ לפעול לשיפור האווירה בקרב העובדים וכן את יחסי העבודה בין ההנהלה לעובדים.
- ב. דיווח נוכחות עובדים - מומלץ
 - 1) לציין את שעות התקן לגבי כל עובד בדוח הנוכחות.
 - 2) להקפיד שהעובד יחתום על דוח הנוכחות.
 - 3) לוודא ניכוי ימי חופשה בידיעת העובד.
 - 4) תיקון בדוח הנוכחות יהיה בחתימת העובד ומזכיר המועצה.
 - 5) לוודא אישור יו"ר הוועדה הממונה, על טופס "תיקון שכר".

56. רבנות - מומלץ

- א. להביא בהקדם לבחירת רב ראשי.
- ב. לפעול שתהיה סמכות רבנית בתחום הכשרות.
- ג. לפעול לשיבוץ רב הקהילה כרב שכונה.
- ד. למצוא פיתרון לשכונות, בהן לא קיים רב.

57. כשרות - מומלץ

- א. להסדיר שתעודות הכשרות תהיינה חתומות.
- ב. להסדיר שמשגיחים לא יועסקו ע"י בעלי העסקים (ניגוד עניינים).
- ג. לקיים בהקדם את נוהל הפעלת הכשרות במועצה.
- ד. להפעיל את הוועדה שהוקמה לבחירת משגיחים.
- ה. לוודא קיום מאגר משגיחים.
- ו. להוציא פרוטוקול או סיכום על כנס משגיחים.
- ז. לנהל מעקב על בקורות מערך הכשרות ולוודא ביצוען.

- ח. למצוא דרך לקיים רוטציה בין משגיחי הכשרות.
ט. לוודא שהקבלה הניתנת עבור אגרת הכשרות, תותאם לרישום שם העסק במחלקת הכשרות (יושם).
י. לקיים רישום ותיעוד על הבקורות של המחלקה והמועצה בנושא כשרות.
יא. לוודא ביטול האישור לעבודה פרטית ל-2 העובדים במחלקת הכשרות, לחדש הבקשות ולקיים עליהן דיון מחודש.
יב. לשקול העברת הטיפול באישור עבודה פרטית, למשרד לשירותי דת.

58. טהרת המשפחה - מומלץ

- א. לטפל בהשגת תקציבים לשיפור מצב המקוואות.
ב. לגרום לקיום רישיונות עסקים לכל המקוואות.
ג. לוודא קיום תיעוד על בקרת ההנהלה והרב בנושא מקוואות.

59. עירובין

- א. לטפל בהשגת תקציבים לשיפור העירוב.
ב. לטפל עם העירייה לכלול בחוזים עם קבלנים בדומה לחברות חשמל, בזק ותשתיות העירייה, לפיו קבלן יצטרך לקבל אישור מוקדם לפגוע בעירוב ולוודא תיקונו לפני כניסת השבת.
ג. לוודא קיום תיעוד על בקרת ההנהלה והרב בנושא עירובין.

60. שירותי קבורה - מומלץ

- א. להוציא הנחיות לקבלנים בדבר הרווחים המתחייבים בין קבר לקבר, גודל הקבר וכו'.
ב. להבטיח הקצאת מטהרים (לגברים) כהלכה.
ג. לוודא קיום תיעוד על בקרת ההנהלה והרב בנושא שירותי קבורה.

61. בתי כנסת ומוסדות תורניים

- להרחיב את מעורבות המועצה בתקציב בתי כנסת ומוסדות תורניים, לפחות במסגרת התקציב המאושר.

62. נהלים והגדרת תפקידים

- לקבוע תוכנית תלת שנתית לפירסום קובץ נהלים והגדרת תפקידים של המועצה לפי נושאים, תוך ביצוע מעקב לביצועה.

63. ייעוץ משפטי

- א. לוודא שהמקרה החרוג של דיון בבית המשפט, ללא ייצוג עו"ד לא יישנה.
ב. לרשום הערה במאזן המועצה במקרה של בעיה משפטית פתוחה, הנמצאת בהליך משפטי.

64. התקשרות לביצוע רכישות ושירותים

- א. לוודא קיום בדיקות להמשך התקשרות עם ספקים, אחת ל- 3 שנים.
- ב. לנהל רישום ומעקב על מלאי לצריכה ולתחזוקה.

65. רישום ציוד בר קיימא

לוודא רישום הציוד עם רכישתו וביצוע ספירת מצאי, של ציוד זה אחת לשנה.

66. מיחשוב

לוודא מתן גיבוי שוטף למערכות המיחשוב, במגמה למנוע אובדן מידע קיים של המועצה.

67. שעות פעילות

לפעול לתיקון היקף שעות הפעילות מ- 41.25 שעות ל- 42.5 שעות בשבוע.

68. ניהול יומן החופשות

- א. לנהל יומן חופשות ולהודיע לעובד בעוד מועד על יתרת חופשתו, כדי למנוע אובדן ימי חופשה.
- ב. יש להחתים עובד על דוח הנוכחות (כולל חופשה).

69. בדיקות רפואיות

לוודא קיום בדיקות רפואיות לעובדים הנדרשים וביצוע מעקב תקופתי על קיום הבדיקות.

70. מחסן וארכיב המועצה

יש לוודא שהמחסן והארכיב יהיו מסודרים באופן שוטף (הליקוי הופיע גם בביקורת קודמת).

71. ניהול כספים - מומלץ

- א. לוודא סגירת סעיפי חו"ז מידי שנה.
- ב. לוודא שלא תהיה קבלה כפולה.
- ג. לוודא סגירת קופה קטנה מידי שנה.

72. ביטוח המועצה

לוודא בדיקת אלטרנטיבות טובות יותר, לביטוח המועצה אחת ל- 3 שנים.

